

Leopold Pogačar
Državni svetnik

Številka: 610-01-1/2024/1
Žirovnica: 9. 5. 2024

2

Gospod
Marko Lotrič
Predsednik
Državnega sveta Republike Slovenije

ZADEVA: Vprašanje in pobuda glede časovnice načrtovanih obnovitvenih del na Prešernovi rojstni hiši v Vrbi v obdobju 2024–2025 in predstavitve projekta prebivalcem Vrbe.

Na podlagi 66. in 98. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14, 26/15, 55/20, 123/20, 67/22 in 69/23) predlagam, da se na Ministrstvo za kulturo naslovi naslednje:

v p r a š a n j e:

Kakšna je časovnica načrtovanih obnovitvenih del na Prešernovi rojstni hiši v Vrbi v obdobju 2024–2025, vključno z datumom začetka in predvidenim trajanjem del?

in

p o b u d o:

Projekt celovite obnove Prešernove domačije naj se predstavi prebivalcem Vrbe.

Obrazložitev:

Zavod za turizem in kulturo Žirovnica (v nadaljevanju: zavod), ki je upravljavec Prešernove rojstne hiše v Vrbi, je zaradi predvidene njene rekonstrukcije in novogradnje, že 27. 2. 2024 naslovil pisno vprašanje na Ministrstvo za kulturo (v nadaljevanju: ministrstvo) s prošnjo, da pojasni in poda navodila v zvezi s sprejemanjem rezervacij za ogled hiše v šolskem letu 2024/2025.

Ministrstvo je že objavilo razpis za izvajalca del za celovito obnovo Prešernove domačije v Vrbi. Obnova bo obsegala konservatorske posege na Prešernovi hiši, rekonstrukcijo gospodarskega poslopja in skupno komunalno ureditev med objektoma.

Zavod se srečuje s povpraševanjem osnovnih in srednjih šol, ki načrtujejo obisk Prešernove rojstne hiše v šolskem letu 2024/2025. Ključne informacije, ki jih trenutno nimajo in so nujne za uspešno upravljanje rezervacij, so povezane z njeno morebitno obnovo. Pri tem gre za kredibilnost zavoda in države kot lastnice Prešernove rojstne hiše. Želeli bi pridobiti podrobne informacije o predvidenih datumih in trajanju obnovitvenih del ter ali bo hiša v tem času popolnoma zaprta za javnost. Veliko šol v Sloveniji ima namreč obisk Prešernove rojstne hiše predviden v svojih programih, pri čemer je vsako leto največ obiskov predvidenih aprila, maja in junija. Leta 2023 je Prešernovo rojstno hišo obiskalo več kot 18.900 obiskovalcev, celotno Pot kulturne dediščine Žirovnica, ki vključuje še Čopovo rojstno hišo (v lasti Občine Žirovnica) in Finžgarjevo rojstno hišo (v lasti države, upravlja pa Zavod za turizem in kulturo Žirovnica), pa je lani obiskalo več kot 30.700 obiskovalcev.

Na podlagi navedenega je nujno, da ministrstvo sprejme navodila ali smernice glede tega, kako naj zavod kot upravljavec Prešernove rojstne hiše postopa pri sprejemanju rezervacij v primeru obnove (na primer, ali bo možno obiskati določene dele hiše, ali bo hiša delno odprta, itd.).

Poleg tega je z načrtovano obnovo Prešernove domačije povezano dejstvo, da ima zavod zaradi upravljanja s Prešernovo rojstno hišo zaposleni dve osebi. S tega vidika se zato tudi postavlja vprašanje, ali se predvideva, da bo zavod upravičen do nadomestila zaradi izpada dohodka v času obnove.

Občina Žirovnica in zavod, ki je pri dosedanem upravljanju Prešernove rojstne hiše dokazal svojo učinkovitost in zanesljivost, sta že večkrat izrazila željo in pripravljenost za nadaljnje upravljanje tako s Prešernovo kot tudi Finžgarjevo rojstno hišo. Zato ju zanima, ali ministrstvo še vedno priznava pomen vključevanja lokalne skupnosti pri upravljanju kulturne dediščine v lokalnem okolju ter podpira interes Zavoda za turizem in kulturo Žirovnica, da nadaljuje z upravljanjem Prešernove in Finžgarjeve rojstne hiše.

V fazi, ko sta Občina Žirovnica in Zavod za turizem in kulturo Žirovnica še sodelovala v delovnih skupinah za pripravo projekta obnove in vsebin, so pristojni na ministrstvu obljubili, da bo projekt predstavljen prebivalcem Vrbe, ki že in še bodo sobivali v Vrbi skupaj z muzejem in obiskovalci. Najmanj, kar si zaslužijo, je predstavitev obnove Prešernove domačije. Pri njeni organizaciji je Občina Žirovnica pripravljena sodelovati.

Tako zavod kot občina sta v preteklosti večkrat poskušala pridobiti tovrstne informacije, vendar ustreznega odgovora ni bilo ali pa je bilo rečeno, da je občina s projektom in potekom prenove seznanjena, kar pa ne drži v celoti. Občina ne more razlagati in pojasnjevati projekta države. Če bi delovna skupina še obstajala, bi bil pretok informacij lažji, avtentičen, predvsem pa bi dobili zelene odgovore in pojasnila.

Državni svetnik
Leopold Pogačar, l.r.